

Olsztyn, 23 czerwca 2023 r.

PS-VI.431.3.17.2023.ICZ

**Szanowna Pani
Zofia Bagińska
Dyrektor
Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2
Szymonowo 14
14-330 Małdyty**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK.IV.0030.471.2023 z dnia 18 maja 2023 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Elblągu, w składzie:

1. Iwona Czmochowska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Wioletta Sinkiewicz – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 22 maja 2023 r. i zakończono w dniu 23 maja 2023 r. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zapewnienie opieki dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem procedur i standardów, o których mowa w § 5, § 10 ust 1 i 2, § 11 ust 1 i 2, § 12 oraz § 18 ust 3 Rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 Nr 292, poz. 1720)., w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447 ze zm.) - zwanej dalej ustawą wriospz,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, zwanego dalej rozporządzeniem.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) Placówka/Dom/Jednostka/kontrolowana Jednostka - co oznacza: Dom dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie,
- 2) Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie, panią Zofię Bagińską,
- 3) Zastępca Dyrektora/Wicedyrektor – co oznacza: Zastępcę Dyrektora Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie, panią Agnieszkę Sarosiek,
- 4) Prezes – co oznacza Prezesa Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie, pana Leszka Bagińskiego,
- 5) Regulamin - co oznacza: Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie,

- 6) pracownicy pedagogiczni, kadra pedagogiczna - co oznacza: specjalistów oraz wychowawców zatrudnionych w Placówce do pracy z dziećmi i rodziną, o których mowa w art. 98 ustawy wrispz,
- 7) pracownicy niepedagogiczni - co oznacza: osoby zatrudnione do obsługi i administracji, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy wrispz.

Przedmiotowa kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia jej zakończenia z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym dniem, mających wpływ na działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę. Czynności kontrolne, z uwagi na nieobecność Dyrektora Jednostki w dacie kontroli, przeprowadzono w obecności pani Agnieszki Sarosiek - Zastępcy Dyrektora. Ustaleń dokonano w oparciu o rozmowy przeprowadzone z wychowankami, analizę akt osobowych pracowników, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Zastępcę Dyrektora, Prezesa Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie oraz oględziny Jednostki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

Ustalenia z kontroli

I. Zasady działania i organizacji Placówki

Dom dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie. Zgodnie z decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego znak: PS-VI.9423.3.10.2020.ICZ z dnia 21 marca 2021 roku Placówka przeznaczona jest dla 14 wychowanków.

Działalność kontrolowanej Jednostki określa m.in.:

- Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie przyjęty Zarządzeniem Dyrektora Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie Nr 3/22 z dnia 24 lutego 2022 r. **/akta kontroli str. 1-13/**.
- Regulamin Organizacyjny Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie przyjęty Zarządzeniem Dyrektora Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie Nr 2/23 z dnia 2 lutego 2023 r. **/akta kontroli str. 14-27/**.

Kontrolujący stwierdzili, że w Regulaminie określone zostały zadania wszystkich pracowników pedagogicznych oraz niepedagogicznych, zatrudnionych w Domu.

Poza przyjętym Regulaminem, biorąc pod uwagę zakres przedmiotowy kontroli doraźnej, w Jednostce obowiązywały:

- *Strategie działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży w Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie,*
- *Procedury urlopowania wychowanka do domu rodzinnego, osób spokrewnionych i zaprzyjaźnionych,*
- *Procedury zachowania bezpieczeństwa podopiecznych i pracowników Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie,*
- *Procedury przechowywania i podawania lekarstw w Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie,*
- *Regulamin opieki nocnej w Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie*

- *Procedury postępowania w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przez wychowawcę samowolnego oddalenia się wychowanka z Placówki /akta kontroli str. 28-45/.*

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści powyższych procedur postępowania.

II. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Zgodnie z przedłożonymi wykazami, stanowiącymi **akta kontroli str. 46-50** oraz zapisami Regulaminu, w badanym okresie Placówką kierował Dyrektor, zatrudniony w niej w wymiarze 1/4 etatu. Dyrektora we wszystkich jego działaniach wspierała osoba pełniąca funkcję Wicedyrektora i jednocześnie pedagoga, zatrudniona w Jednostce w wymiarze 1/4 etatu (na obu stanowiskach łącznie). Kwalifikacje Dyrektora oraz Wicedyrektora zweryfikowano podczas kontroli Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie, przeprowadzonej przez organ kontroli w dniach 8-10 listopada 2021 r. (wystąpienie pokontrolne z dnia 13.12.2021 r. znak: PS-VI.431.3.13.2021) Stwierdzono wówczas, że osoby te spełniają wymogi kwalifikacyjne do zajmowania tych stanowisk, określone w art. 97 ust. 3 ustawy wripsz tj. posiadają odpowiednie wykształcenie i wymagany staż pracy. Dodatkowo ustalono, że Wicedyrektor posiada kwalifikacje niezbędne do zajmowania stanowiska pedagoga, zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy wripsz. W dokumentacji ww. osób znajdowały się także aktualne zaświadczenia lekarskie poświadczające brak przeciwwskazań do pełnienia powierzonych im funkcji, zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 6 ustawy wripsz, co ujęto w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 24 marca 2023 r. (znak: PS-VI.431.3.6.2023)

Ponadto podczas kontroli Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie przeprowadzonej w dniach 24-27 lutego 2023 r. (wystąpienie pokontrolne z dnia 24.03.2023 r. znak: PS-VI.431.3.6.2023.SM), stwierdzono, że zarówno Dyrektor jaki i Wicedyrektor nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wripsz.

Zgodnie z przedłożonymi wykazami, stanowiącymi **akta kontroli str. 46-50** na stanowiskach pracowników pedagogicznych (poza Dyrektorem i Wicedyrektorem) w okresie podlegającym kontroli zatrudniano w 5 wychowawców w wymiarze 4 i 1/5 etatu

Zgodność zatrudnienia pracowników Domu z wymaganymi kwalifikacjami w odniesieniu do 4 wychowawców potwierdziła kontrola problemowa przeprowadzonej w dniach 24-26 lutego 2023 r. dlatego też w toku kontroli doraźnej analizie poddano akta 1 pracownika zatrudnionego na stanowisku wychowawcy od dnia 1 marca 2023 roku. (pod pozycją nr 7 Wykazu kadry realizującej zadania na rzecz dzieci przebywających w Domu). Kontrolujący w tym zakresie ustalili, że pracownik spełniał wymogi, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy wripsz, tj., dotyczące:

- niepozbawienia, niezawieszenia oraz nieograniczenia władzy rodzicielskiej,
- wypełniania obowiązku alimentacyjnego – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niego wynikał z tytułu egzekucyjnego,
- nieskazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Dyrektor dokonał weryfikacji pracownika, z której wynika, że nie figurował on w bazie danych Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wripsz oraz posiadał aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, że

pracownik dolny jest do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej (art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wripsz).

W wyniku kontroli Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie, przeprowadzonej w dniach 24-27 lutego 2023 r. dokonano również weryfikacji spełnienia przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach niepedagogicznych warunków, o których mowa w ustawie wripsz.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Od dnia zakończenia ww. kontroli na stanowiskach niepedagogicznych nie zatrudniono nowych pracowników, co wynika z przedłożonego kontrolującym Wykazu, stanowiącego **akta kontroli str. nr 51**.

Zastępcę Dyrektora podał, że w okresie podlegającym kontroli wobec żadnego pracownika kontrolowanej Jednostki nie wszczęto postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego **/akta kontroli str. 52/**.

III. Ustalenia dotyczące spełniania przez placówkę standardów opieki

Zgodnie z przedmiotem kontroli doraźnej analizie poddano procedury i standardy, o których mowa w § 5, § 10 ust 1 i 2, § 11 ust 1 i 2, § 12 oraz § 18 ust. 3 Rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

a) Ewidencja umieszczeń wychowanków a liczba miejsc, którymi dysponuje Placówka

W myśl § 17 ust. 5 rozporządzenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzi się ewidencję dzieci, która zawiera następujące informacje: imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce urodzenia dziecka, adres ostatniego miejsca zamieszkania dziecka oraz aktualny adres zamieszkania.

Zgodnie z zezwoleniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Dom przeznaczony jest do zapewnienia opieki i wychowania 14 wychowankom. W dacie kontroli w ewidencji wychowanków Placówki widniało 15 podopiecznych, w tym 1 dziecko przebywało na podstawie zezwolenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 marca 2023 r. znak: PS-VI.9421.1.35.2023.SM.

Ponadto:

- 1 wychowanek przebywał w młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym,
- 1 wychowanek przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym,
- 1 wychowanek przebywał w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym,
- 3 wychowanków od poniedziałku do piątku przebywa w internacie.

Wyciąg z ewidencji wychowanków stanowi **akta kontroli str. 53-56**.

W dacie kontroli w Domu umieszczonych było 2 wychowanków poniżej 10-tego roku życia. Zgodnie z pisemną informacją Zastępcy Dyrektora, przyczyną powyższego było umieszczenie dzieci w Placówce wraz ze starszym rodzeństwem, co dopuszcza zapis art. 95 ust. 2 ustawy wripsz **/akta kontroli str. 57-58/**. Powyższe znalazło potwierdzenie w prowadzonej w Jednostce dokumentacji.

b) Warunki lokalowe w Placówce.

Na podstawie przeprowadzonych oględzin pomieszczeń stwierdzono, że Placówka znajduje się w wydzielonej części pałacu w Szymonowie, należącym do kompleksu parkowo-pałacowego. Placówka ma oddzielne wejście i jest odrębnym, samodzielnym lokalem mieszkalnym, zlokalizowanym na I piętrze budynku. Pomieszczenia przystosowane są do zabezpieczenia potrzeb 15 podopiecznych, w tym jednego wychowanka przebywającego w jednej z instytucji, o których mowa w art. 95 ust. 3a ustawy wripsz.

Do budynku przynależy działka o powierzchni 575 m. kw. Budynek składa się z 5 pokoi mieszkalnych (3x 2-osobowe, 1x 3-osobowy, 1x 5-osobowy), kuchni, jadalni, świetlicy, 2 łazienek, oddzielnej toalety, miejsca do prania i suszenia odzieży, magazynku podręcznego, korytarza oraz holu.

Stwierdzono, że pomieszczenia przynależne do Placówki są właściwie doświetlone, a ich powierzchnia zapewnia swobodne korzystanie z wyposażenia. Dzieci mają zapewnione miejsce do nauki. Toalety znajdujące się w Placówce umożliwiają korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Zapewniono też warunki do prania i suszenia rzeczy osobistych. Dostępna jest wspólna przestrzeń mieszkalna, w której można spożywać posiłki. Aneksy kuchenne wyposażono w lodówki, które zostały zaopatrzone w produkty umożliwiające przygotowywanie posiłków, naczynia, meble kuchenne, stoły z krzesłami oraz miejsce do obróbki i przechowywania żywności.

Podczas oględzin stwierdzono, że dodatkowe miejsce, przygotowane na potrzeby dziecka, które zostało przyjęte do Domu na podstawie art. 95 ust 3a ustawy w.rp, wyposażone było w niezbędny sprzęt, tj. łóżko z możliwością schowania pościeli, miejsce do nauki oraz przechowywania rzeczy osobistych.

Ustalono zatem, że Dom posiada odpowiednie warunki lokalowe w zakresie wymaganych pomieszczeń oraz ich wyposażenia, zgodnie z § 18 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ustalono ponadto, że obiekt wyposażony jest w system monitoringu wizyjnego. Z informacji uzyskanych od Zastępcy Dyrektora wynika, iż monitoring został uruchomiony w 2022 roku, za zgodą Prezesa Warmińsko Mazurskiego Stowarzyszenia Wspierania Dziecka i Rodziny w Szymonowie. Monitoring obejmuje teren wokół budynku, plac zabaw, boiska i wyjścia główne wraz z wyjściem na klatkę schodową. Nie podlegają monitoringowi sypialnie dzieci, pomieszczenia użytkowe, łazienki i toalety.

Okres przechowywania nagrań uzyskanych w wyniku monitorowania pomieszczeń oraz terenu wokół placówki wynosi 3 miesiące, po tym czasie ulegają zniszczeniu. Pomieszczenia, w których znajdują się kamery monitoringu są odpowiednio oznakowane. Zastępca Dyrektora poinformował również, że *„Wychowankowie oraz pracownicy zatrudnieni w Placówce zostali poinformowani o wprowadzeniu monitoringu i jego celu 14 dni przed jego wprowadzeniem” /akta kontroli str. 59-61/.*

c) Organizacja całodobowej opieki nad wychowankami

Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia, liczba dzieci pozostających pod opieką 1 osoby pracującej z dziećmi, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powinna odpowiadać potrzebom dzieci oraz rodzajowi prowadzonych zajęć. Natomiast § 10 ust. 2 rozporządzenia mówi, iż w czasie zajęć opiekuńczych i wychowawczych pod opieką 1 wychowawcy może przebywać nie więcej niż 14 dzieci.

Odnosząc się do powyższego kontrolujący dokonali analizy *Dzienników pracy wychowawców* pod kątem przebywania w Domu w tym samym czasie więcej niż 14 wychowanków, co skutkowałoby koniecznością sprawowania opieki nad dziećmi przez co najmniej 2 wychowawców.

W toku kontroli doraźnej ustalono, że w Placówce nie prowadzi się listy obecności dla osób zatrudnionych. W myśl zapisów Regulaminu wychowawcy będący w pracy w danym dniu

odnotowują swoją obecność w *Dzienniku pracy wychowawców*. Wychowawca sporządza również miesięczną kartę godzin pracy /**akta kontroli str. 62/**.

W celu weryfikacji sposobu zapewnienia właściwej organizacji całodobowej opieki nad wychowankami kontrolujący poddali analizie obowiązujące w okresie poddanym kontroli:

- *Plany pracy wychowawców Domu,*
- *Miesięczne ewidencje czasu pracy kadry pedagogicznej,*
- *Dziennik pracy wychowawców.*

Wzory powyższych dokumentów stanowią **akta kontroli str. 63-78/**.

Ustalono, że wychowawcy zatrudnieni w Placówce pracują w systemie zmianowym, dostosowanym do bieżących potrzeb, z zachowaniem obowiązku zapewnienia całodobowej opieki dzieciom przebywającym w Domu. Opieka dzienna trwa w godzinach od 6 do 22, opieka nocna natomiast w godzinach od 22 do 6, co dookreślają przyjęte w Jednostce *Procedury opieki nocnej*. Stwierdzono, że wychowawcy sprawują opiekę przez 7 dni w tygodniu. Dyżury są zazwyczaj 24-godzinne. Zastępca Dyrektora w pisemnym wyjaśnieniu poinformował również, że w „okresach świątecznych, ferii zimowych i wakacji, ze względów organizacyjnych i potrzeb urlopowych możliwa jest praca wychowawców z dwóch innych placówek prowadzonych przez *Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie*. Wszyscy wychowawcy wyrazili zgodę na takie rozwiązanie - oddelegowanie do pracy w innej placówce prowadzonej przez *Stowarzyszenie*” /**akta kontroli str. 79-81/**. Kontrolujący dokonali analizy zakresów czynności 3 wybranych wychowawców zatrudnionych w Domu i nie wnieśli uwag do ich treści.

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli w Placówce w tym samym czasie w Domu nie przebywało więcej niż 14 wychowanków, co potwierdził także Zastępca Dyrektora w pisemnej informacji, stanowiącej **akta kontroli str. 82**. Na podstawie powyższego stwierdzono, że standardy dotyczące opieki w placówce opiekuńczo-wychowawczej w porze dziennej wynikające z rozrządzenia, zostały zachowane.

W myśl § 11 ust. 1 rozporządzenia między innymi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, liczbę osób pracujących z dziećmi, sprawujących opiekę w godzinach nocnych, ustala się na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo każdego dziecka. Natomiast zgodnie z § 11 ust. 2 rozrządzenia w godzinach nocnych, opiekę powinna sprawować co najmniej 1 osoba pracująca z dzieckiem.

Z § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia wynika również, że opieka w godzinach nocnych sprawowana powinna być w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad dziećmi, a osoby pracujące z dziećmi, sprawujące opiekę w godzinach nocnych w placówce opiekuńczo-wychowawczej, są obowiązane co najmniej trzykrotnie w ciągu nocy przeprowadzić obchód. W celu zweryfikowania powyższego kontrolujący poddali analizie *Dziennik pracy wychowawców* prowadzony w kontrolowanej Jednostce. Ustalono, że znajdowały się tam, między innymi, wpisy zawierające godziny przeprowadzonych obchodów nocnych oraz podpis osoby przeprowadzającej obchód. Wpisy te nie zawierały natomiast żadnej informacji dotyczącej przebiegu obchodów, w związku z czym kontrolujący wskazali na konieczność dokonywania wpisów i ustaleń w tym zakresie. W ocenie kontrolujących wpisy w takim dzienniku winny stanowić sposób komunikacji między wychowawcami, a szczegółowe informacje z przebiegu dyżuru mogą umożliwić szybkie reagowanie na pojawiające się problemy.

Stwierdzono, że w Placówce przyjęto *Procedury przechowywania i podawania leków*, zgodnie z którymi muszą one być przechowywane w zamkniętej szafce, w miejscu niedostępnym dla dzieci. W szafce tej znajdują się również podstawowe środki opatrunkowe oraz leki pierwszej potrzeby. Powyższe potwierdzono w toku przeprowadzonych oględzin obiektu. Zgodnie z przyjętymi procedurami wychowawca dyżurujący zobowiązany jest do podania leków każdemu wychowankowi osobiście i zgodnie z zaleceniem lekarskim. Informacje o podaniu leków wychowawca zobowiązany jest odnotować w Karcie pobytu dziecka w obszarze potrzeb zdrowotnych. Dodatkowo wychowawca zobowiązany jest do przekazania zmiennikowi wszelkich informacji dotyczących stanu zdrowia i podanych leków lub zlecenia sposobu podania kolejnej dawki leku.

Opieka nocna w Placówce, w myśl przyjętego *Regulaminu opieki nocnej w Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie* sprawowana jest w godzinach od 22 do 6, przez wychowawcę znajdującego się na dyżurze wynikającym z planu pracy wychowawców. Wychowawca w trakcie pełnienia obowiązków w porze nocnej nie może opuszczać miejsca, w którym sprawuje opiekę. Regulamin dookreśla również obowiązki osób sprawujących opiekę nocą, w tym:

- dokonywania co najmniej trzykrotnie obchodu oraz odnotowania tejże czynności w dzienniku,
- podania leków, jeśli takie zostały zlecone przez lekarza,
- czuwania całościowego nad miejscem powierzonym dozorowi,
- przekazania wychowawcy przejmującemu dyżur relacji z przebiegu dyżuru nocnego.

Ponadto, w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla życia lub zdrowia wychowanków, wychowawca dyżurujący niezwłocznie powiadamia Dyrektora oraz wychowawców dyżurujących w sąsiednich placówkach.

W wyniku analizy przedłożonej kontrolującym dokumentacji stwierdzono, że wychowawcy stosowali się do zapisów przyjętego Regulaminu.

W Domu dozwolone jest odwiedzanie dzieci przez osoby im bliskie i zaprzyjaźnione. Odwiedziny odbywają się w wyznaczonym do tego pomieszczeniu i po wcześniejszym uzgodnieniu z pracownikami Placówki dnia i godziny odwiedzin, co dookreślają *Procedury urlopowania dzieci wychowanka do domu rodzinnego, osób spokrewnionych i zaprzyjaźnionych*, opisane w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto zastępca Dyrektora poinformował, iż „wychowankowie przebywający w naszej placówce korzystają z wyjść poza teren placówki na spacer, przechadzki, wyjścia plenerowe pod opieką wychowawcy. Odwiedziny gości odnotowywane są na bieżąco, w dzienniku wychowawcy” /akta kontroli str. 83/.

Ustalono również, że w Domu przyjęto *Strategie działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży w Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie*, określające wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną, które realizowane winny być przez wszystkich pracowników tj. „dyrektora, wychowawców grup, psychologa, pedagoga oraz pracowników administracji i obsługi Domu”. Podmiotem działań w ramach Strategii objęto wszystkich wychowanków Placówki.

W dokumencie tym dookreślono procedury działań interwencyjnych w ściśle wskazanych sytuacjach kryzysowych, tj. w sytuacji:

- pozyskania przez pracownika placówki informacji o nadużywaniu alkoholu lub innych środków wprowadzających w stan odurzenia, uprawianiu nierządu lub przejawianiu innych zachowań świadczących o demoralizacji przez wychowanka poniżej 18 roku życia,
- podejrzenia, iż na terenie placówki znajduje się wychowanek będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków,
- znalezienia przez wychowawcę na terenie placówki substancji przypominającej narkotyk,
- podejrzenia, że wychowanek posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk,
- stwierdzenia, że wychowanek popełnił czyn karalny lub przestępstwo,
- stwierdzenia, że wychowanek stał się ofiarą czynu karalnego lub przestępstwa,
- znalezienia przez wychowawcę na terenie placówki substancji lub przedmiotów, które ocenia jako niebezpieczne (np. broń, materiały wybuchowe, nieznanne substancje),
- stosowania przemocy fizycznej i psychicznej przez wychowanka,
- samowolnego oddalenia się lub ucieczki z placówki małoletniego wychowanka,
- niewłaściwego realizowania obowiązku szkolnego,
- stwierdzenia wagarów.

Dokument określał również metody współpracy Placówki z Policją i sądem rodzinnym oraz zasady uczestnictwa wychowanków w zajęciach profilaktycznych.

d) Urlopowanie oraz tryb postępowania w przypadku nieobecności wychowanka w Placówce

W myśl Procedur urlopowania wychowanka do domu rodzinnego, osób spokrewnionych i zaprzyjaźnionych, przed wydaniem zgody na urlopowanie dziecka, pracownicy Placówki zobowiązani są do zasięgnięcia opinii ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby bliskiej dziecku (wnioskującej), w zakresie posiadania odpowiednich warunków materialnych i opiekuńczych.

Osoby uprawnione do urlopowania dziecka zobowiązane są do każdorazowego złożenia do właściwego Sądu Rejonowego oraz do Dyrektora Domu wniosku o wyrażenie zgody na urlopowanie w konkretnym terminie, chyba że Sąd przekazał kompetencje w tym zakresie Dyrektorowi. Wówczas osoby uprawnione zobowiązane są do złożenia wniosku jedynie do Dyrektora. W sytuacji, kiedy dziecko posiada uregulowaną sytuację prawną wymagana jest zgoda opiekuna prawnego, Dyrektora oraz wychowawcy na urlopowanie.

Urlopowanie możliwe jest jedynie w dni wolne od zajęć szkolnych i na ściśle określonych warunkach oraz w przypadkach losowych. Procedury dookreślają również tryb urlopowania wychowanków umieszczonych w Domu tymczasowo (konieczne jest w tym zakresie porozumienie z właściwym Sądem Rejonowym).

Placówka nie zapewnia dowozu i odbioru dziecka od osób urlopujących.

Po wydaniu zgody na urlopowanie, pracownik Placówki informuje osoby uprawnione do urlopowania dziecka o konieczności pozostawania w trzeźwości, posiadania przy sobie dokumentu tożsamości oraz o przybliżonym czasie osobistego odbioru oraz odwiezienia dziecka. Ponadto informuje osoby urlopujące o zobowiązaniach wynikających z urlopowania. Osoba uprawniona do urlopowania wypełnia wnioski o urlopowanie. Pracownicy Domu zobowiązani są do monitorowania sytuacji dziecka w środowisku, do którego został urlopowany. W przypadku zagrożenia zdrowia i życia dziecka zgoda na urlopowanie zostaje cofnięta, a dziecko interwencyjnie odbierają pracownicy Domu.

Ponadto procedury dookreślają, iż pełnoletni wychowanek placówki może być urlopowany na własny wniosek, podając na piśmie informacje gdzie, u kogo i jak długo będzie przebywać. Urlopowanie pełnoletniego wychowanka uwarunkowane jest zgodą wychowawcy.

Kontrolujący nie wnieśli uwag w zakresie realizacji przez Placówkę powyższych Procedur.

Zgodnie z § 5 pkt 2 rozporządzenia w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka m. in. w placówce opiekuńczo-wychowawczej dyrektor tej placówki powiadamia o tym w ciągu 24 godzin rodziców albo opiekunów prawnych dziecka, Policję, sąd, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, asystenta rodziny prowadzącego pracę z rodziną dziecka oraz powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Z pisemnej informacji Zastępcy Dyrektora wynika, że w okresie podlegającym kontroli nie było przypadków samowolnego oddalenia się wychowanków z placówki oraz nieusprawiedliwionych nieobecności w Domu **/akta kontroli str. 84/**, dlatego też brak było możliwości ustalenia, czy w Jednostce stosowano się do wszystkich regulacji ujętych w rozporządzeniu.

W Jednostce przyjęto *Procedury postępowania w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przez wychowawcę samowolnego oddalenia się wychowanka z Placówki*, które dookreślały, iż w przypadku samowolnego oddalenia się wychowanka z Domu, konieczne jest przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego oraz powiadomienie w ciągu 24 godzin rodziców albo opiekunów prawnych dziecka, Policji, sądu rodzinnego, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, asystenta rodziny, prowadzącego pracę z rodziną dziecka oraz powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Ponadto zgodnie z przyjętą w Jednostce *Strategią działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży w Domu dla Dzieci im. Sybiraków 2 w Szymonowie* w przypadku samowolnego oddalenia się lub ucieczki z placówki małoletniego wychowanka wychowawca dyżurujący dokonuje przeszukania najbliższego otoczenia Domu, po bezskutecznych próbach odnalezienia dziecka niezwłocznie powiadamia Policję. Następnie wychowawca ten sporządza pisemną informację zawierającą podstawowe dane dziecka ze wskazaniem miejsc, w których może on przebywać. Po przekazaniu sprawy policji wychowawca sporządza notatkę służbową. Wychowawca odpowiedzialny za proces wychowawczy wychowanka odpowiedzialny jest za monitorowanie i dokumentowanie procesu poszukiwań i kontaktów w sprawie zaginionego wychowanka. Dyrektor Placówki powiadamia sąd rodzinny i samowolnym oddaleniu się wychowanka **/akta kontroli str. 37/**.

Kontrolujący nie wnieśli zatem uwag w powyższym zakresie.

IV. Jakość opieki zapewnianej przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniu 22 maja 2023 r. rozmowy kierowane z 7 wychowanków, przebywających w Domu w czasie przeprowadzania czynności kontrolnych. Rozmowy te dotyczyły udzielanego im wsparcia przez wychowawców, specjalistów i Dyrektora, a także jakości sprawowanej opieki. Wychowankowie poinformowali, że nigdy nie było sytuacji, aby w Placówce nie było wychowawcy sprawującego opiekę nad dziećmi. Wskazali również, że nigdy nie zdarzyło się, aby po wcześniejszym powrocie ze szkoły Placówka była zamknięta. Dzieci zaprzeczyły, aby były przenoszone do innej placówki w okresie ferii lub innych dni wolnych od nauki szkolnej. Z rozmowy z wychowankami wynika, iż wychowawcy Placówki zawsze reagują w przypadku konfliktów pomiędzy nimi oraz zawsze, gdy się zwrócą z prośbą, otrzymują pomoc od wychowawców. Podczas rozmowy dzieci

poinformowały także, że każde z nich ma w Placówce swoje łóżko oraz miejsce do przechowywania rzeczy osobistych i odrabiania lekcji.

Wychowankowie nie zgłosili żadnych uwag w zakresie opieki sprawowanej w kontrolowanej Jednostce.

V. Pozostałe ustalenia

W Domu przyjęto także *Procedury zachowania bezpieczeństwa podopiecznych i pracowników Domu*, które obejmują pełną kontrolę osób odwiedzających Placówkę i przebywających na terenie posesji Domu, również poprzez stały monitoring obiektu. W Placówce obowiązuje zakaz wyjść wychowanków na plac zabaw oraz boisko w godzinach wieczornych bez opieki wychowawcy oraz całkowity zakaz wpuszczania i przebywania obcych osób na terenie Domu w godzinach nocnych. W porach wieczornych, gdy wszystkie dzieci powróciły do Placówki, drzwi zewnętrzne zostają zamknięte, włączane zostają światła zewnętrzne i obowiązuje zakaz otwierania okien znajdujących się na parterze budynku. W sytuacji podejrzenia zagrożenia należy natychmiastowo powiadomić Policję i Dyrektora. Z Procedur wynika również konieczność informowania podopiecznych o niebezpieczeństwach wynikających z kontaktów z nieznanymi i zachowania, gdy zobaczą kogoś obcego.

VI. Uwagi i wnioski

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych i opinii wychowanków wnioskować można, opieka nad dziećmi w Placówce sprawowana była zgodnie z procedurami i standardami, określonymi w rozporządzeniu oraz zgodnie z wewnętrznymi zarządzeniami. Nie wnosi się innych uwag poza wyżej stwierdzonymi.

VII. Zalecenia

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Urszula Jędrychowska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej**

Iwona Czmochowska - główny specjalista

Wioletta Sinkiewicz - główny specjalista